

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt eri sidosryhmiltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2021. Ehdotukset perustuvat neljännen rahanpesudirektiivin Suomen täytäntöönpanon osalta komission esille nostamiin puutteisiin kansallisessa lainsäädännössä, FATF:n Suomen maa-arvioraportin suosituksiin ja kansallisiin lainmuutostarpeisiin. Pääomasijoittajat ry:ltä ei ole pyydetty erikseen lausuntoa, mutta nostamme esille kuitenkin lausuntonamme seuraavan:

Yleiset huomiot

Pääomasijoittajat ry pitää kannatettavana sitä, että lainsäädäntökokonaisuutta pyritään selkiyttämään. Korostamme tarvetta luoda selkeä ja toimiva sääntelykokonaisuus, jotta mahdollistetaan lainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen ja vähennetään tulkinnanvaraisuuden aiheuttamaa taakkaa ilmoitusvelvollisille ja yrityksille. Selkeä ja toimiva sääntelykokonaisuus kaikkien osapuolten etu.

Esityksessä todetaan, että lainsäädäntömuutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Mikäli ehdotuksilla on kuitenkin laajempia vaikutuksia taikka jos esityksillä on vaikutuksia tietojärjestelmiin, lain soveltamisalaan kuuluville on jätettävä riittävä aika muutosten toteuttamiseen.

Huomiot valvojakohtaisesta riskiarviosta

Rahanpesulain 2 luvun 2 §:n mukaan Finanssivalvonnan (Fiva) on laadittava riskiarvio sen valvonnan piiriin kuuluvien ilmoitusvelvollisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä (valvojakohtainen riskiarvio). Finanssivalvonnan on julkistettava riskiarvion yhteenveto. Vaikka tätä sääntelyä ei ole esitetty muutettavan, nostamme esille seuraavat näkökohdat, joiden selkiyttämistä olisi hyvä harkita jatkovalmistelussa.

1. Katsomme, että rahanpesulaissa tulisi edellyttää, että eri toimialoja koskevan ominaisriskitasoluokittelun taustalla vaikuttavat tekijät perustellaan toimialakohtaisesti virheellisten tulkintojen taikka olettamien välttämiseksi.
2. Valvojakohtaisessa riskiarvioinnissa olisi huomioitava pääomasijoitusalan erityispiirteet paremmin – Pääomasijoitusalan toimialakohtainen ominaisriskitasoluokittelu tulisi tarkistaa Moderately Significant risk -kategoriaan (ks. Fivan valvojakohtaisen riskiarvioinnin ensimmäisen vaiheen yhteenveto 17.3.2020:

https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/tiedotteet-ja-julkaisut/valvottavatiedotteet/2020/julkaistava_fiva_ml_riskiarvio.pdf)

3. Käytännössä Fivan raportointityökalua olisi myös korjattava harhaanjohtavien tietojen välttämiseksi ja tiedonlaadun parantamiseksi siten, että kyllä/ei-vastausten lisäksi sallittaisiin explain -sarake, jossa vastaaja voisi esittää 1/0-vastaukseen liittyvän kommentin tosiallisen tilannekuvan antamiseksi. Muussa tapauksessa tiedonkeruu saattaa tuottaa pääomasijoitusalan osalta harhaanjohtavaa tietoa.

Annamme mielellään näistä näkökohdista lisätietoja.

PÄÄOMASIOITTAJAT RY

Pia Santavirta
Toimitusjohtaja
0405467749
pia.santavirta@paaomasijoittajat.fi

Lisätietoja pääomasijoitusalan merkityksestä Suomessa

- Suomalaiset työeläkeyhtiöt ovat pääomasijoitusrahastojen suurin sijoittajaryhmä, vastaten noin neljäsosasta rahastojen pääomista. Vuosina 2015–2019 pääomasijoitusrahastoihin kerättiin varoja 3,2 miljardia euroa sijoitettavaksi eteenpäin startup- ja kasvuyhtiöihin.
- Suomalaiset pääomasijoittajat sijoittivat 5,2 miljardia euroa noin 1200 startup- ja kasvuyhtiöön vuosina 2015–2019.
- Pääomasijoittajien **kohdeyhtiöt työllistävät 70 000 henkilöä** (5 % suomalaisten yritysten henkilöstömäärästä), joista pääosa on buyout-sijoittajien omistamissa yrityksissä, ja **yritysten liikevaihto ennen koronakriisiä on ollut 22 Mrd€** (5 % suomalaisten yritysten kokonaisliikevaihdosta).
- Kanavoimalla pääomia pääomasijoitusrahastojen kautta startup- ja kasvuyrityksille Suomeen syntyy kasvua ja työllisyyttä muihin yhtiöihin verrattuna huomattavasti nopeammin. Pääomasijoittajien uusimman toimialatutkimuksen mukaan kohdeyritysten keskimääräinen kasvuvauhti on ollut [liikevaihdolla mitattuna 9 kertaa ja henkilöstömäärällä mitattuna 5 kertaa nopeampaa saman toimialan ja kokoluokan verrokkiyritysten joukkoon verrattuna](#).
- Aktiivisella omistajuudella kohdeyhtiöissä saavutettu kasvu näkyy myös rahastojen tuotoissa ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n tilastojen mukaan pääomasijoitukset ovat yksi tuottoisimmista omaisuuslajeista rahastosijoittajille.
- Pääomasijoittajat ovat tärkeitä myös Helsingin pörssin elinvoimaisuuden kannalta. [Noin puolella viimeisen viiden vuoden aikana pörssilistautuneista suomalaisista yrityksistä on ollut kasvunsa tukena pääomasijoittaja](#).
- Pääomasijoitusalan merkitystä Suomessa ja tuoreimmat markkinatilastot koronavaiikutuksineen on kuvattu tarkemmin yhdistyksen tuoreessa julkaisussa: [Pääomasijoitusalan markkinakatsaus ja tie ulos koronakriisistä \(24.9.2020\)](#)
- [Vastuullisen sijoittamisen periaatteet](#) ovat muodostuneet yhä tärkeämmäksi osaksi pääomasijoitustoimialan toimintaa. Pääomasijoittajat ry:llä vastuullisen sijoittamisen periaatteet ovat osa yhdistyksen Code of Conduct -sääntöjä ja avoimuus- ja läpinäkyvyysuosituksia. Pääomasijoittajien tulee huomioida vastuullisuus niin omassa kuin kohdeyhtiöidensä toiminnassa.